

המרכז
הישראלי
לזיכרון
תרבות

מנהיגות בקולנוע

תוכן העניינים

1. רקע על הארגון
2. מטרות התכנית
3. רציונל
4. יעדי התכנית
5. אוכלוסיית יעד
6. תנאי הצטרפות
7. תחומי תוכן

- א. מנהיגות - תחום תוכן מרכזי
- ב. העצמה - תחום תוכן מרכזי
- ג. קהילה
- ד. מניעה
- ה. תעסוקה
- ו. פנאי ותרבות

8. סילבוס
9. תוצרים
10. מפגשים, פגישות וזמנים
11. צוות התכנית
12. הכשרה ותוכן מקצועי
13. תנאים, אמצעים וציוד היקפי
14. ייחודיות התכנית
15. מידת יכולת ההפעלה

תכנית מספר 3325

1. רקע על הארגון

המרכז הוקם על ידי עופר סלע ודניס ויסלפו, מומחים בידאו תרפיה, בשנת 2015, שהפעילו את התכנית "מנהיגות בקולנוע" משנת 2012.

במרכז מגוון גדול של תכניות, לדוגמה: מסע קולנועי, מנהיגות בקולנוע וקולנוע של זהב המיועדים להעצמת אוכלוסיות חלשות וקבוצות מנהיגות על ידי יצירת סרטים בקהילה ועם הקהילה. כמו כן ישנן תכניות להעצמה רגשית כמו סצנות מהחיים ופסיכודרמה מצולמת.

במרכז פותח מודל עבודה ייחודי ששם לו למטרה לאפשר לכל פרט בקהילה לבטא את עצמו באמצעות הקולנוע מתוך כבוד לסובבים אותו ומשלב בתהליך צוותים חינוכיים, טיפוליים ואת משפחות המשתתפים. כחלק מהמודל נבנה מערך הדרכה אינטרנטי מקיף ומפורט הכולל סילבוסים ותכניות עבודה המלוות את צוות המרכז בשטח. כל בעל תפקיד מקצועי, טיפולי וקולנועי, מקבל הדרכה ומעטפת שמקדמת ומאפשרת את הצלחת התכניות.

2. מטרות התכנית

יצירת קבוצת מנהיגות לילדים או בני נוער מגובשת ותורמת, מקדמת, מועילה חברתית וקהילתית עם ראייה לעתיד, שבעזרת יצירת סרטים משאירה חותם חברתי.

3. רציונל

המשתתפים מתגבשים מפרטים לקבוצה שיוצרת סרט עם אמירה חברתית שנוגעת בהם. על מנת ליצור את הסרט עליהם לחלום על עתידם, לקיים בירור ערכי פנימי ולשתף פעולה זה עם זה. הם מצלמים, משחקים, מביימים, מקליטים סאונד ומקבלים החלטות עריכה: כל אחד מהתפקידים עוזר להם לקבל את האומץ כדי להביע את עצמם ולהתבטא תחילה כשהם "מסתתרים" מאחורי המצלמה, ואחר כך כשהם מציגים את המסר שלהם באמצעות הסרט למשפחה ולקהילה ואף מדברים על המסר שבחרו והתהליך שעברו.

במהלך התהליך הם מתנסים בתרומה האחד לשני ומקבלים כוח ואומץ להתבטא מהמשפחות שלהם, שמכונות סרטון שהילדים רואים באמצע התהליך וכך תומכות ומאפשרות להם לחפש ולמצוא פתרונות חדשים, יצירתיים ונועזים לאתגר החברתי שהעלו בסרט.

האישור החברתי שהמשתתפים מקבלים מיצירת הסרט מגבש אותם עוד יותר ומעודד אותם להמשיך ולפעול בדרך זו על מנת להמשיך ולתפוס מקום משמעותי בקהילה בה הם חיים.

תהליך יצירת הסרטים הוא תהליך חווייתי של צמיחה שנעשה בהנחיית ארבעה אנשי צוות: מטפלים מוסמכים בפסיכודרמה ובדרמה תרפיה, תסריטאי שהוא גם ביבלותרפיסט, במאי ועורך וידאו שמתמחים בתכניות העצמה חברתיות.

4. יעדי התכנית.

- ✓ פיתוח קבוצת מנהיגות מגובשת, תומכת ותורמת המאמינה ביכולתה להתמודד עם אתגרים ולהביע את עצמה באמצעות שיתוף פעולה, יצירתיות ותרומה.
- ✓ פיתוח יכולות לעבודת צוות: שיתוף, התייעצות ובקשת עזרה
- ✓ פיתוח חשיבה על העתיד - "לאן אנחנו רוצים להגיע" ו"כיצד"
- ✓ חיזוק והעצמת תחושת המסוגלות האישית והקבוצתית
- ✓ מניעת וונדליזם ואלימות
- ✓ יצירת סרטים שמטרתם להביא לשינוי ולתרומה חברתית
- ✓ העלאת תחושת השייכות לקהילה
- ✓ העלאת מודעות ההורים לחשיבות היצירה, הפנאי והתרבות לילדיהם
- ✓ חיזוק הקשר בין ההורים, הילדים והמסגרות החינוכיות/הטיפוליות
- ✓ הבניית שיתוף הפעולה בין הצוותים השונים העובדים עם המשתתפים
- ✓ פיתוח האמונה בבני הנוער על ידי הוריהם, משפחותיהם והקהילה שסביבם

5. אוכלוסיית היעד

- ילדים בכיתות ג'-ו'
- נערים בכיתות ז'-ט'
- נערים בכיתות י'-יב'
- ילדים / נערים בסיכון
- מועצות תלמידים ישוביות
- תנועות נוער
- צעירים עד גיל 23
- צוותים חינוכים וטיפוליים שעובדים עם המשתתפים

כל קבוצה מורכבת מ-15 משתתפים.

התכנית זהה לכלל הגילאים, דרכי העבודה בקבוצה משתנות לפי הגילאים. את התהליך הקבוצתי מובילים מנחים מוסמכים לפסיכודרמה, כך שהם מעבירים את התכנית בצורה מותאמת לקבוצת היעד. ההבדלים שאנו נתקלים בהם בעבודה מול ההורים, הקושי לעמוד מול המצלמה והיכולת לשתף פעולה בצוות. בשלושת הפרמטרים הבאים יש הבדל משמעותי בדרכי העבודה בשטח. לדוגמה, ילדים יותר ששים להצטלם, ונערים חוששים מהחשיפה. דוגמה נוספת, היא שהנערים מסוגלים לשתף פעולה ולעבוד בצוות בצורה טובה יותר מילדים שמתקשים לראות את המרחב הכללי.

6. תנאי הצטרפות

1. חדר שקט ללא הפרעות עם טלוויזיה / ברקו ורמקולים.
2. ארבע פגישות הדרכה עם מלווה התכנית.
3. איש צוות חינוכי נוכח במהלך המפגשים.
4. פגישות פתיחה, אמצע וסיום עם מנהל/ת המקום, יועצ/ת והצוות המלווה.
5. מפגש מקדים עם הורי המשתתפים בו הם חותמים על אישורי השתתפות לילדיהם.

7. תחומי תוכן

א - מנהיגות - תחום תוכן מרכזי

העצמת המשתתפים אל מול הקהילה מחזקת את הביטחון העצמי והאומץ ומאפשרת להם לקחת יוזמה ולהוביל תהליכים בעלי אופי ומסר חברתי. הקבוצה מתלכדת לקבוצה מעורבת חברתית, אכפתית לסובב אותה ובעלת רצון ליזום ולתרום לקהילה והמשמעות היא פיתוח קבוצת מנהיגות חברתית.

בסיום התכנית המשתתפים חווים את עצמם כמובילי שינוי בקרב בני גילם כשהם עוברים בכיתות ומעלים שיח סביב המסר החברתי שהעלו.

ב - העצמה - תחום תוכן מרכזי

המשתתפים עוברים תהליך משמעותי ומעצים בתכנית: מתגבשת קבוצת מנהיגות שאכפת לה האחד מהשני, קבוצה תורמת ובעלת אמן במסוגלותה.

בדרך של שיתוף פעולה, תרומה ויצירתיות לקבוצה המשתתפים חווים את עצמם כשייכים, מועילים ומשמעותיים לקבוצה ולקהילה. למשתתפים נשאר זיכרון מהחווייה והתהליך על גבי דיסק. זיכרון זה מעצים את החוויה ומאפשר להם לחזור אליה שוב ושוב.

ג - קהילה

קולנוע הוא מדיום קהילתי. החל מהרגע שאנחנו לוחצים על כפתור ההקלטה במצלמה אנחנו יודעים שעוד אנשים יצפו ביצירה.

זו הסיבה, שהתכנית מערבת את הקהילה מהשלב הראשון במפגשי הורים וצוותים חינוכיים. זו הסיבה, שהתכנית גם מסתיימת בחשיפת התוצרים לקהילה באירועי הקרנה למשפחות המשתתפים, הצוותים החינוכיים ותלמידים מהיישוב.

התכנית מסתיימת בשלושה מפגשי תרומה לקהילה של המשתתפים, כשהם עוברים בכיתות בבתי הספר, מראים הסרט ויוצרים שיח סביב המסר החברתי שהעלו.

ה - מניעה

העלאת סוגיות חברתיות בסרטים מחייבת את המשתתפים להתמודד עם התכנים ולדון בהם בקבוצה, ובסיום הפרויקט עם התלמידים אליהם הם מציגים את הסרט. ההתמודדות משקפת להם את מה היה עד כה ועוזרת להם לבחור בדרכי התנהגות שונות וחדשות.

נושאים כמו אלימות, סמים ואלכוהול יכולים לעלות בסרטים והמשתתפים הופכים למובילי שינוי ביישוב כשהם מעלים את הנושאים והמסר שהעלו מול בני גילם. שיח מניעתי בהובלת תלמידים שמכירים את המציאות מקרוב, לבני גילם, הוא משמעותי לעין ערוך מכל שיח שיתקיים על ידי מבוגרים.

ו - תעסוקה

התכנית חושפת את המשתתפים לאפיקים תעסוקתיים חדשים על ידי הכרות עם התפקידים ההפקתיים הקולנועיים השונים: משחק, צילום, הקלטה סאונד, תסריט ובימוי. התכנית מאפשרת הכרות עם אפיקי תעסוקה חדשים שהיו פחות מונגשים עד כה. במהלך התכנית המשתתפים יוצרים סרטון על החלומות האישיים שלהם לעתידם התעסוקתי.

אני חולמת שתהיה לי קונדטוריה

א - פנאי ותרבות

התכנית פותחת צוהר ומקרבת את המשתתפים והקהילה להסתכלות ועשייה פעילה בתחום הקולנוע והתאטרון, התסריטאות ותכנים איכותיים ומעמיקים.

כחלק משעות הפנאי התכנית חושפת ומעודדת לצפות בקולנוע ותרבות, המשתתפים מתעניינים בתהליך ויודעים לנתח ולזהות את המסר החברתי והמסרים הסמויים בעשייה התרבותית.

8. סילבוס

תחנה ראשונה: לגעת בחוויה

2 מפגשים ופגישת צוות - כחודשיים

1. פגישת צוות ראשונה - הכרות ותיאום ציפיות
 2. מפגש הדרכה לצוות - הכרות וחשיפה חווייתית
 3. צוות המקום מרכיב את קבוצת הילדים / הנערים
 4. מפגש הדרכה להורים - הכרות וחשיפה חווייתית וצילום סרטון העצמה לילדיהם
- המעגל המשפחתי והחינוכי של המשתתפים מכיר את התכנית בצורה חווייתית כדי שיהיו חלק מהמעגל התומך במשתתפים לאורך התכנית

תחנה שנייה: צילום הסרט הראשון - חוויית מסוגלות

3 מפגשים - כחודש

1. תיאום ציפיות אישי מצולם
 2. תיאום ציפיות קבוצתי
 3. צילום סרט גיבוש, הכרות ומסוגלות
- הכרות עם המצלמה, הקבוצה והיצירה הקולנועית

תחנה שלישית: חווית קבלה והכלה

4 מפגשים ופגישת צוות - כחודשיים

1. פגישת צוות שנייה - הדרכת הצוות בנושא עידוד בעבודה עם המצלמה והכנה לנושאים שיעלו בתסריט
 2. המצאת הסיפור לסרט השני
 3. פגישת צוות שלישית - עם התסריטאי הביבלותרפיסט
 4. חזרות לצילומים
 5. צילומי הסצנות הראשונות של הסרט
- המשתתפים ממציאים סיפור שעוסק במסר חברתי שחשוב להם. בשלב זה הם מתבוננים באמצעות תהליך היצירה על הסוגיה שהעלו.

תחנה רביעית: העצמה קבוצתית ואישית

2 מפגשים - שבועיים

1. צפייה בתוצרי הקבוצה
 2. צפייה בסרטון ההורים
 3. יצירת סרטון "חלומות לעתיד" - כל ילד/נער מדבר על איפה הוא רוצה להיות בעוד חמש שנים מהיום
 4. מפגש הורים שני לקראת אירוע ההקרנה
- המשתתפים עוברים העצמה באמצעות הצפייה בתוצריהם ומקבלים כוחות נוספים ואומץ מהתמיכה של הוריהם לקראת השלב העיקרי בתהליך - מציאת פתרון אמיתי לסוגיה החברתית שהעלו.

תחנה חמישית: "אפשר גם אחרת"

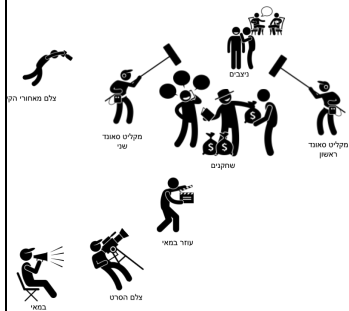
3 מפגשים - כחודש

1. מציאת הפתרון העלילתי לדילמה החברתית שהעלו
2. צילום סצנות הסיום
3. סיכום תהליך יצירת הסרט
4. הכנות לאירוע ההקרנה

תחנה שישית: אירוע ההקרנה ותרומה לקהילה

4 מפגשים ופגישת צוות - כחודשיים

1. פגישת צוות רביעית - הכנה לאירוע ההקרנה
2. אירוע הקרנה להורים ולקהילה
3. אירוע הקרנה בבית ספר מהיישוב
4. הכנה למעבר המשתתפים בשיעורי חינוך
5. הצגת הסרט והמסר החברתי בכיתות
6. סיכום ופרידה קבוצתית

תהליך יצירת הסרטים	
1. ממציאים את הסיפור בקבוצה 	2. המנחה ותסריטאי מקצועי מבנים את הסיפור לתסריט
3. המשתתפים מצלמים, מקליטים סאונד, מביימים ומשחקים (למפגשי צילום מצטרף צלם מקצועי) 	4. החומרים נערכים לסרט בחדרי עריכה מקצועיים ("אולפני המרכז")
5. המשתתפים מקבלים החלטות עריכה סופיות ומוחזרים לחדרי העריכה 	6. הסרטים מוקרנים למשפחות המשתתפים והקהילה

9. תוצרים

- ✓ הסרטון הראשון - חוויית מסוגלות - עד 5 דקות
- ✓ הורים מדברים על ילדיהם - עד 5 דקות
- ✓ סרט מרכזי - עד 10 דקות
- ✓ סרטון "חלומות לעתיד" - עד 5 דקות
- ✓ ההורים והצוות מאחלים לילדים בהצלחה - 5-7 דקות
- ✓ 20 דיסקים מהודרים למשתתפים ולצוות
- ✓ תעודות סיום למשתתפים ולצוות

10. מפגשים, פגישות וזמנים

18 מפגשים באורך של 3 שעות המחולקים כך:

- ✓ 11 מפגשי נערים / ילדים - יצירה קבוצתית
- ✓ 3 מפגשי נערים/ילדים - תרומה לקהילה בבית ספר
- ✓ 2 מפגשי הורים
- ✓ 1 מפגש צוות
- ✓ 1 מפגש משולב - צוות, הורים ונערים/ילדים
- ✓ הכנות לאירוע ההקרנה - 30 שעות
- ✓ חמישה מפגשי צילום מתקיימים בליווי במאי

6 פגישות באורך של שעה:

- 3 פגישות עם הצוות החינוכי עם רכז הפרויקט
- 3 פגישות תסריט עם תסריטאי - ביבלותרפיסט

סה"כ 90 שעות: 60 שעות הנחייה ו-30 שעות הכנה לאירוע ההקרנה

בכל הפגישות והמפגשים נוכח המנחה המוסמך לפסיכודרמה המוביל את התהליך ביחד עם איש צוות מהיישוב

11. צוות התכנית

איש צוות חינוכי / טיפולי מהיישוב

שותף להנחיית התכנית ומתאם בין המוסדות והגורמים השונים בקהילה לבין הקבוצה וכן נמצא בקשר יום יומי עם התלמידים המשתתפים.

מנחה מוסמך לפסיכודרמה

מנחה את המפגשים והפגישות, כותב 2 דוחות לאחר כל מפגש - דו"ח לסופרוויז'ן, שלאחריו הוא מקבל הדרכה פרטנית על המפגש, ודו"ח ל"מערכת הקשר אונליין".

MA בפסיכודרמה/דרמה תרפיה או 3 שנות לימוד בפסיכודרמה/דרמה תרפיה באחד ממוסדות הלימוד המוכרים בארץ ללא MA - סמינר הקיבוצים, מכללת תל חי ומכון כיוונים או עובד סוציאלי/מטפל בהבעה ויצירה עם 2 שנות לימוד של הנחיית קבוצות ממוסד מוכר או תואר שני בחינוך בשילוב עם לימודי הנחיית קבוצות.

סופרוויז'ן תהליכי - טיפולי

הדרכה פרטנית שבועית למנחי הקבוצה, הדרכה קבוצתית שבועית למנחים ולכל שאר הצוות.

MA במקצוע טיפולי, ניסיון של למעלה מ-10 שנים בהנחיית קבוצות בפסיכודרמה, תעודת SUPERVISOR של איגוד י.ה.ת. (איגוד המטפלים להבעה ויצירה הארצי) או של משרד החינוך, ניסיון של למעלה מ-5 שנים בהנחיית קבוצות נוער וילדים.

מנהל התכנית

השתתפות בהדרכות הקבוצתיות עם כלל צוות התכנית, מתן מענה מקצועי לקשיים שעולים מצוות המקום, הגעה וניהול פגישות אמצע וסיכום עם צוות המקום והמנחים.

ניסיון של יותר מ-3 שנות ניסיון בהנחיית קבוצות וידאו תרפיה, BA בקולנוע או מנחה מוסמך (לפי הפירוט המצוין).

רכז הצוות הקולנועי

פיקוח על הצוות הקולנועי (חדר העריכה והצלמים), הנחיית המנחים בעבודה הקולנועית והשתתפות בהדרכות הקבוצתיות עם כלל צוות התכנית.

ניסיון של למעלה מ-10 שנים בעריכת וידאו וצילום, ניסיון של למעלה מ-3 שנים בהנחיית קבוצות וידאו תרפיה.

תסריטאי ביבלותרפיסט

מבנה את הסיפורים שהמציאו הילדים לתסריטים ביחד עם המטפל המוסמך.

MA בביבלותרפיה עם ניסיון בכתיבת מחזות/תסריטים.

במאי

מלווה את הקבוצה במהלך הצילומים, ניסיון של מינימום 3 שנים ביצירת קולנוע.

מומחה לעריכת וידאו

עורך את החומרים שצילמה הקבוצה לסרטים, ניסיון של מינימום 3 שנים ביצירת קולנוע.

רכז תפעולי

הגעה לפגישת פתיחה, אחראי לתיאום התקשורת בצוות, תיאום פגישות, סיוע טכני, מילוי צרכי הפקה.

ותק של שנתיים בריכוז אדמיניסטרציה, תואר ראשון.

12. הכשרה ותוכן מקצועי

ההדרכה במרכז

ההדרכה הינה כלי רב עצמה המאפשר התפתחות וצמיחה מקצועית. המנחים מקבלים הדרכה פרטנית וקבוצתית כאשר במפגשים הפרטניים הם מעלים את ההתרחשויות בקבוצה ומקבלים מענה ממוקד על הצורך אותו העלו. בהדרכה הקבוצתית המנחים מעלים דילמות ומתקיים דיון פתוח סביב החוויות שעברו. המנחה מעלה את קשייו בעבודה ומקבל מענה מכיל ותומך לקשיים אלו מול המשתתפים והארגון בו הם עובדים. ההדרכה המשותפת משמשת ככלי עזר בו ניתנת למנחים ההזדמנות להרגיש שייכים ולא בבדידות הזוהרת של מנחה קבוצה. המנחים מזהים תהליכים גלויים וסמויים בקבוצה. זיהוי זה מאפשר להם הבנה דינמית עמוקה של התהליכים, הכרה בכוחות המשתתפים המהווים את התשתית עליה נבנית חוויה של יצירה מספקת.

מאגר ידע אינטרנטי עבור צוות התכנית

תכניות מפורטות המלוות את צוות התכניות של המרכז בשטח. הכולל את המטרות של כל חלק וכל מפגש, את ההתנהלות בכל מפגש, דגשים לעבודה עם המשתתפים, סרטוני עזר ומאמרים לתמיכה בצוות ובתהליך וכלים ליצירת שיתופי פעולה עם ההורים וצוות המקום. בנוסף, מאגר כלים מעשיים להנחיית התכניות הכולל ניסיון שנצבר במשך שנים על ידי צוות המרכז המתעדכן בצורה רציפה.

מערכת קשר אונליין ייחודית

ריכוז הדוחות השבועיים הנכתבים בסיום כל מפגש עם הקבוצות, תאריכים ייעודיים ותוצרי הקבוצות. המערכת מאפשרת שיתופי פעולה בין הצוותים השונים שעובדים על התכנית, צוות המקום מקבל הרשאה למערכת ויכול לעקוב אונליין אחרי התהליך - אתגרים, הצלחות וכד'.

13. תנאים, אמצעים וציוד היקפי

מקום וציוד למפגשים - באחריות המזמין

- ✓ חדר שקט ללא הפרעות
- ✓ טלוויזיה / ברקו ורמקולים

ציוד לאירוע ההקרנה

- ✓ עיצוב הזמנות לווטסאפ ולמייל - כלול במחיר התכנית
- ✓ מחשב, מקרן, חיבור בין המחשב למקרן, רמקולים, חיבור בין המחשב לרמקולים וקיר לבן או מסך מתקפל - באחריות המזמין
- ✓ אולם / חדר שקט עם מקומות ישיבה ומקום להקרין עליו את הסרט (קיר לבן או מסך מתקפל) - באחריות המזמין

ציוד צילום וסאונד למפגשים - כלול במחיר התכנית

- ✓ 2 מצלמות וידאו וחצובה
- ✓ מקליט סאונד מרחבי וחכה למקליט ("בום" מקצועי)
- ✓ מיקרופון דש
- ✓ קלאפר

51 שעות עריכת וידאו - כלול במחיר התכנית

- ✓ הסרט הראשון - 8 שעות
- ✓ הורים מדברים על ילדיהם - 5 שעות
- ✓ הסרט הקבוצתי המרכזי - 16 שעות
- ✓ סרטון "חלומות לעתיד" - 8 שעות
- ✓ ההורים והצוות מאחלים לילדים בהצלחה - 8 שעות
- ✓ 20 דיסקים מהודרים ותעודות סיום למשתתפים ולצוות, והכנות לאירוע ההקרנה - 6 שעות

14. ייחודיות התכנית

- ✓ שיתוף פעולה ייחודי בין צוות קולנועי לצוות הנחייה מתחום הטיפול
- ✓ הדרכה לצוות ולהורים לקראת התכנית ובמהלכה
- ✓ שילוב בין שלושת המעגלים: הצוות החינוכי והטיפול והייעוץ, משפחות המשתתפים והצוות שעובד על התכנית
- ✓ "מערכת קשר אונליין" ייחודית ליצירת שיתופי פעולה בין הצוותים
- ✓ הדרכה שבועית פרטנית וקבוצתית לכלל הצוות שעובד בתכנית

15. מידת יכולת ההפעלה

עד 300 תכניות